EUROOPA PARLAMENT

KODANIKE ÕIGUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJON

Teisipäev, 18. jaanuar 2005, kell 9.00–12.30

rue Wiertz 60 - Brüssel
Altiero Spinelli hoone (ASP), ruum 3G3

Avalik seminar:

Karistusõiguse kvaliteedi parandamine Euroopas

Euroopa põhiseaduse lepingu artiklites II-107 ja II-110 (millega võetakse üle põhiõiguste harta artiklid 47 kuni 50) ja Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklites 6 ja 13 määratletakse mõiste "õigus kohtumõistmisele" ulatus, mille liit ja liikmesriigid peavad vastavalt oma pädevusele Euroopa kodanikele tagama. Õigus kohtumõistmisele koosneb eelkõige õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile, õigusest erapooletule kohtule, õigusest õiglasele kohtulikule arutamisele, õigusest kohtumõistmisele mõistliku aja jooksul ja õigusest õigusabile. Nende õiguste kaitse on seda olulisem karistusõiguse valdkonnas.

Loomulikult on sellise kaitse tagamine ennekõike iga liikmesriigi pädevuses, kes teeb seda kooskõlas vastava riigi põhiseadusliku korra ja õigusalaste tavadega. Samas tingib Euroopa Liidu laienemine vajaduse
– ühelt poolt tagada Euroopa kodanikele võrreldav kohtlemine kogu liidu territooriumil ja
– teiselt poolt tugevdada vastastikust usaldust liikmesriikide vahel, et võimaldada kohtuotsuste vastastikust tunnustamist kuni selleni, et lubada oma riigi kodanike üle kohut mõista mõne teise liikmesriigi kohtunikel.

Põhiseaduse lepingu eelnõu (artikkel III-260) ja Haagi programm (lõige 3.2.) tunnustavad üheselt hindamise tähtsust seoses vastastikuse usalduse ja tunnustamisega. Karistusõiguse kvaliteedi tõstmiseks Euroopas tuleb asuda ette valmistama sellise hindamise praktilisi vahendeid, samuti tugevdada teabevahetust ja koolitusvõimalusi.

Strasbourg'i ja Luxembourg'i kohtute praktika annab juba praegu liikmesriikidele ühise toetuspinna, kuid vastastikust usaldust oleks võimalik kindlasti suurendada, kui liikmesriigid, olles määratlenud ühised indikaatorid, saaksid üksteise tegevust vastastikku hinnata, nii nagu see juba toimub vabadusel, turvalisuses ja õigusel rajaneva ala muudes valdkondades. Kui selline tegevus peaks osutuma positiivseks, võiks Euroopa Liidu lepingu artikli 31 lõike1 punktil c põhinev liidu raamotsus anda sellele asjakohase õigusliku aluse.

* * *

Seoses kohtumõistmise kvaliteeti liikmesriikides käsitleva soovituse projekti raportööri António COSTA ning kriminaalmenetluste raames antavaid teatud menetlusõigusi käsitleva raamotsuse ettepaneku raportööri Kathalijne Maria BUITENWEGi tegevusega võiks seminaril käsitleda alljärgnevaid teemasid.[1]

Seminari programmi kavand

9.00 Seminari avamine – **Jean-Louis BOURLANGES,** kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimees

Esimene osa – Kohtumõistmise kvaliteedi vastastikune hindamine: liikmesriikide ja Euroopa institutsioonide tegevus

9.05 Euroopa Komisjoni asepresidendi **Franco FRATTINI** ettekanne

Eeldatavad käsitletavad teemad:
– liikmesriikide vahelise vastastikuse hindamise süsteemi toimimine praktikas (Schengen, terrorism, laienemine) näitajate määratlemise, kontrolliprogrammide ja eeskirjade, tulemuste arvestamise ja käsitlemise osas jne;
– kohtuvaldkonnas vastastikuse tunnustamise meetmete ja eelkõige Euroopa vahistamismäärus rakendamise esimesed tulemused liikmesriikides;
– Haagi programmiga seotud tulevikuväljavaated.

9.20 ELi liikmesriikide ülemkohtute kogemused ja väljavaated[2]
Guy CANIVET, Prantsusmaa kassatsioonikohtu esimene president, Euroopa Liidu ülemkohtute presidentide võrgustiku esimees

Ülemkohtute presidentide võrgustiku hiljutine loomine, mis järgnes ELi riiginõukogude ja kõrgemate halduskohtute assotsiatsiooni loomisele[3], näitab liikmesriikide kõrgemate kohtute huvi Euroopa tasandil kogemuste vahetamise vastu. Püüdes parandada Euroopa kohturuumi toimimist, oleks vaja ELi tasandil nimetatud institutsioonide hinnanguid ja ootusi viivitamata arvesse võtta.

9.30 Kohtunike ülemkogude kogemused
Luigi BERLINGUER, Consiglio Superiore della Magistratura (Itaalia), Euroopa kohtunike nõukogude võrgustiku (RECJ) esimees

Selle 20. mail 2004. aastal loodud võrgustiku[4] eesmärk on selliste institutsioonide kogemuste ühendamine, mille ülesanne on kohtuvõimu sõltumatuse ja tõhususe säilitamine liikmesriikides.

[1] Sõnavõtu kestus on piiratud 10 minutiga, kuid seda võib täiendada eelnevalt sekretariaadile edastatud kirjaliku teatisega (võimaluse korral inglise või prantsuse keeles), mis jagatakse seminaril osalejatele.
[2] Täiendav teave leheküljel: http://www.courdecassation.fr/relations internationales
[3] Täiendav teave leheküljel: http://www.raadvst-consetat.be
[4] Täiendav teave võrgustiku peasekretärilt Bert van Deldenilt: encj@rvdr.drp.minjus.nl

9.40 Kohtumõistmise kvaliteedi näitajate analüüs Euroopa Nõukogu kohtumõistmise tõhususe komisjonis (CEPEJ)[1]
Eberhard DESCH, CEPEJ esimees (Saksamaa justiitsministeeriumi rahvusvahelise õiguse osakonna juhataja)
Guy DE VEL, Euroopa Nõukogu justiitsasjade peasekretär

10.00 Eurojusti seisukoht
Franēois FALLETTI, Eurojusti institutsioonidevahelise töörühma esimees

10.10–10.30 Arutelu

Teine osa – Kohtumõistmise kvaliteedi parandamine: kodanike, õigusala asjatundjate ja valitsusväliste organisatsioonide ootused

10.30 Kohtumõistmise kasutajad vajavad kvaliteeti
Jean-Paul JEAN, Pariisi apellatsioonikohtu peaprokuröri asetäitja, Poitiers' ülikooli (Prantsusmaa) professor

10.40 Advokaatide seisukoht
Han JAHAE, Euroopa kriminaalõiguse advokatuuri (ECBA) esimees, ja **Taru SPRONKEN**, Euroopa kriminaalõiguse advokatuuri (ECBA) juriidilise osakonna juhataja
Bernard VATIER, Euroopa Liidu advokatuuride nõukogu president

10.55 Kohtunike seisukoht
Antonio MURA, Rahvusvahelise Kohtunike Liidu peasekretär
Ignazio JUAN PATRONE, assotsiatsiooni "Euroopa kohtunikud demokraatia ja vabaduste eest" (MEDEL) president

11.10 Valitsusväliste organisatsioonide seisukoht
Susie ALEGRE, Amnesty International, juhtivametnik õigusküsimustes
Antoine MADELIN, Rahvusvahelise Inimõiguste Föderatsiooni (IFHR) alaline esindaja Euroopa Liidu juures
Stephen JAKOBI, ühenduse "Fair Trials Abroad" direktor

11.40–12.10 Arutelu

12.10 Raportööride järeldused
Kathalijne Maria BUITENWEG ja
António COSTA, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni liikmed

[1] Täpsem teave:
http://www.coe.int/T/E/Legal_Affairs/Legal_co-operation/Operation_of_justice/Efficiency_of_justice/

Bibliograafia

Veebileht: avatakse jaanuaris

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala puudutavad materjalid: http://www.europarl.eu.int/comparl/libe/elsj/zoom_in/default_fr.htm#4
Roheline raamat kriminaalkaristuste lähendamise, vastastikuse tunnustamise ja täideviimise kohta Euroopa Liidus (KOM(2004)334): http://www.europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/dpi/gpr/doc/2004/com2004_0334fr01.doc
Roheline raamat vabadusekaotuseta kohtueelsete järelevalvemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (KOM(2004)562): http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/gp_30112004/gp_fr.pdf
Vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitlev konventsioon (EÜT C 197, 12.7.2000): http://europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/oj/dat/2000/c_197/c_19720000712fr00010023.pdf
13. juuni 2002. a raamotsus Euroopa vahistamiskäsu ja liikmesriikidevahelise üleandmismenetluse kohta (EÜT L 190, 18.7.2002): http://europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/oj/dat/2002/l_190/l_19020020718fr00010018.pdf
22. juuli 2003. a raamotsus Euroopa Liidus vara või tõendite külmutamise täideviimise kohta (ELT L 196, 2.8.2003): http://europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/oj/dat/2003/l_196/l_19620030802fr00450055.pdf
Nõukogu raamotsuse ettepanek Euroopa tõendite kogumise määruse kohta (KOM(2003)0688): http://europa.eu.int/eur-lex/fr/com/pdf/2003/com2003_0688fr01.pdf
Nõukogu raamotsuse ettepanek teatavate protsessuaalsete õiguste kohta kriminaalmenetlustes kõikjal Euroopa Liidus (KOM(2004)0328): http://europa.eu.int/eur-lex/fr/com/pdf/2004/com2004_0328fr01.pdf

LISA

Seminari sekretariaat	Telefon	Aadress	E-mail
Emilio DE CAPITANI **osakonna juhataja**	**32.2.284.35.08**	**Euroopa Parlament** **Rue Belliard 89** **RMA 1J 032** **1047 Brüssel**	**ip-libe@europarl.eu.int**
Antoine CAHEN **Administraator**	**32.2.284.06.60**	**Euroopa Parlament** **Rue Belliard 89** **RMA 1J 014** **1047 Brüssel**	
Ryszard DE GROOT **Assistent**	**32.2.284.07.95**	**Euroopa Parlament** **Rue Belliard 89** **RMA 01J036** **1047 Brüssel**	

Tähelepanuks
seminaril osaleda soovijatele

Seminar on avalik. Turvalisusega seotud põhjustel peavad isikud, kellel puudub Euroopa Parlamendi sissepääsukaart, siiski muretsema endale eelnevalt sissepääsuloa.

Need, kes soovivad soetada endale Euroopa Parlamendi sissepääsuloa, peaksid võtma ühendust seminari sekretariaadiga enne 15. jaanuari 2005.